

ЕКОНОМІКО-СОЦІАЛЬНІ ВІДНОСИНИ В ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СФЕРІ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Тези доповідей
VI Міжнародної науково-практичної конференції
(9–10 травня 2024 року, м. Львів)

За загальною редакцією
Наталії ПАВЛЕНЧИК

Львів
ЛДУФК ім. Івана Боберського
2024

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТУРИЗМУ В КОНТЕКСТІ ПЕРЕХОДУ ДО ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ

Володимир Ковалишин

кандидат економічних наук, доцент

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)*

Володимир Холявка

кандидат економічних наук, доцент

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)*

Олександр Монастирський

аспірант

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)*

Туристична галузь здійснює значний вплив на розвиток сучасної економічної системи в глобальному вимірі. Щороку спостерігається зростання основних макроекономічних показників розвитку туризму, а в окремих країнах доходи від туристичної галузі становлять значну частку ВВП й суттєво наповнюють їх державні та місцеві бюджети. Згідно з даними Всесвітньої туристичної організації ООН (UNWTO), глобальна індустрія подорожей і туризму, включно з різними видами бізнесу, пов'язаного з туризмом, у 2016 році становила 9,8% від загального світового ВВП і 7% глобальних обсягів торгівлі, водночас забезпечуючи приблизно 11% робочих місць (безпосередньо чи опосередковано задіяних) на світовому ринку праці [1]. У 2018 році, до початку глобальної пандемії COVID-19, частка туристичної індустрії у масштабі світового ВВП зросла ще на 3,6%.

Пандемія COVID-19 суттєво вплинула на розвиток індустрії туризму, спричинивши, зокрема, якщо порівняти з 2019 роком зниження доходів від міжнародного туризму в реальному вираженні на 62% 2020 року та на 59% у 2021 році. Хоч наступного 2022 року спостерігалось поступове відновлення економічних показників туристичної галузі, загальні показники її розвитку залишалися на рівні 34% нижче, ніж передував періоду пандемії. За період

трьох років загальна втрата доходів від туризму становила 2,6 трлн дол. США [2].

Однак із посиленням економічного впливу туристичної сфери на глобальні економічні процеси, зростає і негативний вплив туризму на довкілля, зокрема, спричиняючи виснаження окремих природних ресурсів, а також деградацію локальних і регіональних екосистем. З урахуванням цих тенденцій у світовому масштабі дедалі більшої популярності набуває концепція сталого туризму або наближених до неї напрямів екологічно безпечного, збалансованого тощо туризму.

Епідемія COVID-19 також стала додатковим чинником, що звернув увагу світової спільноти на потребу впровадження реальної зеленої економіки на національному і глобальному рівнях [3]. Метою проведеного дослідження є вплив сталого туризму на формування зеленої економіки держави. Варот відзначити, що цьому питанню в Україні до цього часу було присвячено небагато праць. Серед останніх можна виокремити дослідження В. О. Бойка щодо сучасних тенденцій і перспектив розвитку екологічного туризму в Україні та його впливу на формування зеленої економіки [4].

До ключових викликів, подолання яких є невід'ємним складником зеленої економіки та на які суттєво впливає туристична галузь, можна зарахувати такі:

- ефективне управління відходами, що утворюються в процесі туристичної діяльності;
- зменшення викидів парникових газів, враховуючи значну частку туризму у сфері пасажирських перевезень, особливо авіатранспортом;
- зменшення споживання й впровадження відновлюваних джерел енергії;
- зменшення споживання води.
- Окрім того, ключовими чинниками розвитку туризму, які мають вплив на формування зеленої економіки, є такі:
- трансформація туризму в напрямку зеленої економіки і в приватному секторі, що надає туристичні послуги, і в ключових гравців туристичної галузі;
- зміна підходів й усвідомлення туристами потреби цієї трансформації та належне сприйняття туристами провайдерів туристичних послуг, які впроваджують зелені підходи;
- розуміння місцевим населенням, яке виступає одним із ключових стейкхолдерів у сфері туризму, економічних переваг і недоліків, які забезпечує розвиток туристичної галузі;
- усвідомлення ролі сталого туризму в глобальній і національній екологічній політиці та сталому розвитку регіонів.

Загалом, туризм є сприятливим сектором для можливості переходу до зеленої економіки, оскільки може забезпечити економічне зростання

з мінімізацією негативного впливу на навколишнє середовище, а економічне майбутнє туристичної галузі повинно базуватися на ідеї стабільної зеленої економіки.

Список використаних джерел

1. World Tourism Organization. UNWTO. Madrid, 2018. DOI: <https://doi.org/10.18111/9789284419807>
2. International Tourism and Covid-19. URL: <https://www.unwto.org/tourism-data/international-tourism-and-covid-19>
3. Gössling S., Scott D., Hall M. Pandemics, tourism and global change: A rapid assessment of COVID-19. *Journal of Sustainable Tourism*. 2020. Vol. 29. P. 1–20.
4. Бойко В. О. Екологічний туризм як складова зеленої економіки. *Ефективна економіка*. 2021. № 4. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.4.73